

Виходить у Львові щодня (крім неділь і грат. свят) о 5-й годині по полудні.

Редакція і Адміністрація: улица Чарнецького ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданя і ва вложенем оплати поштової.

Реклямаці! неспечатані вільні від оплати поштової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівської“.

Передплата у Львові в Адміністрації „Газети Львівської“ і в ц. к. Староствах на провінції:

ва цілий рік зр. 2.40
на пів року зр. 1.20
на чверть року „ — 60
місячно „ — 20
Поодинокє число 1 кр.

З поштовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5.40
на пів року зр. 2.70
на чверть року зр. 1.35
місячно „ — 45
Поодинокє число 3 кр

Що даліше?

X.

Ми виказали по зможі і о скілько то уважали за потрібне головні черти тої політики, яку вела народна партія від 1890 р. під проводом пос. Романчука а позаяк сей посол уважав ся проводирем партії народної і фактично надавав головний напрям політиці народної партії, то очевидно ціла наша річ мусіла крутити ся около особи пос. Романчука. Панове речники і політики, що велите іти дорогою, котру вказав пос. Романчук! Гляньте тепер на ту дорогу! Нас і многи з Русинів она не потягає і не надить. Коли-ж она вам певно більше задля якогось антагонізму, якогось особистого гніву, ненависти, симпатії, або антипатії, як в наслідок холодної розваги подобаєсь ліпше — то ідіть по ній, але не тягніть на ню за собою цілого народу, не змушуйте нікого, щоби і він робив такі переверти, як ті, які ми вже виказали.

Коли ми взяли ся виказати хибі сеї дороги, то не для того, щоби комусь докоряти, щоби конче звалити на когось вину, або щоби лиш може робити так само опозицію против опозиційної політики. Ми зробили се в почуттю того обовязку, котрий наказував нам поставити перед очі бодай головні черти того, що і як у нас робило ся, та показати ті похибки, з котрих можна брати науку, як не треба в політиці поступати. Як ми то зробили, чи зле, чи добре, — то вже инша річ; самих себе судити не будемо і не можемо, ані хочемо обставити при тім, щоби так конче мусіло бути, як

нам може лиш здавало ся або здає ся. Нехай о тім всім другі судять. Але неправди в наведених фактах, неконсеквенції і нелогічності у висновках з тих фактів ніхто нам не закине. Так само не зробить нам ніхто закиду нещирости у всім, що ми доси пописали, бо ми не робили того на чинсь жаданє, за чинсь інспірацією, або в чинсь особисту користь, лиш чисто з того глибокого переконання, що того вимагає інтерес нашого народу. Ми переконані, що коли-б з нас хтось був бодай коротенько, але вірно і поправді представив ту нашу політику, яка вела ся хоч би через послідний десяток літ, то в теперішній політиці було би бодай менше похибок, менше скоків. В тім глибокім переконаню, що після зможі і знаня служимо свому народови, не побояли ся ми, ані не встидали ся виступити з нашими поглядами на до-теперішню політику народної партії і єї головного проводиря а так само не побоїмо ся виступити колісь, коли на то прийде час, з нашими поглядами і на політику других у нас верховодячих людий, або тих що будуть верховодити, все одно, чи будемо мати до того нагоду на сім місци, чи зробимо то в який инший спосіб.

Що-ж тепер даліше? Що може наступити по таких внесенях, котрих подиктували після нашого глибокого переконання пристрасть, тероризм і остракізм?

Стоїмо передовсім перед політикою опозиції. Хто єї має вести, як і з якими силами? З виглядами на який хосен? — Скажуть нам: нехай один, нехай два послы ведуть єї, але нехай зазначають наше „відпорне становище“; нехай, де можуть, голосять наші кривди. В тім то й річ, чи і де будуть могли голосити. Коли-ж бо навіть і до голошеня треба мати

силу. Що-ж вдіє н. пр. в Раді державній один або й два опозиційні рускі послы, а хоч би навіть і всі, кільки їх там тепер єсть, супротив тої величезної більшости противної сторони. Досвід поучив вже навіть, що опозиційні рускі послы не можуть числити хоч би на поміч славянської коаліції, в котрій верховодять Молодочехи, бо коли пос. Романчук два рази записував ся до голосу, ті самі Молодочехи, для котрих партія пос. Романчука має якусь таку велику симпатію, не допустили єго до того. Чи може допустять тепер по сих ухвалах „Народної Ради“? Сумніваємось. Ціла вага політики опозиційної перенесе ся напевно до сойму, де ще буде мати яку таку силу і тут буде обмежати ся на тім, що будуть виголошувати ся „острі“ бесіди, що будуть ставити ся всілякі інтерпеляції, резолюції і внесеня, котрі будуть часто відпадати, позаяк не буде їх кому підперти. Навіть в такому случаю, де буде потреба числити лиш — скажім вже тепер — на членів з обох великих партій руских (бо з радикальної засідає лиш один посол), буде мусіла одна партія ще більше як доси підбирати зміст своїх внесенєв, інтерпеляцій та резолюцій так, щоби они припадали до впадобі другій партії. Замість спокійного трактованя рускої справи в соймі, настане сварка, котра заострить ся ще більше, бо кожда сторона буде держати ся тим упорнійше і очевидно та поставити на своїм, котра має більшу силу.

Ще більше буде можна побачити хосенність чи безхосенність опозиційної політики при виборах, бо аж при них виступлять противности в повній своїй силі тим більше, що народна партія тепер фактично розбита, позаяк в послідній своїй акції народна партія відрекла ся приеднаня собі князів церкви, а тим самим,

28)

ГУСАКОВСКИЙ.

повість

ВІНКЕНТИЯ КОСЯКЕВИЧА.

Переклад в польского.

(Даліше.)

Гусаковский дивить ся і на мужчин і замічає... виразно бачить, докладно, що отсеї і той і тамтой кидають очима в сторону Зося, зовсім не случайно, але безперестанно, о скілько лиш обовязки контреданса не стають їм на заваді.

Чує, як два молодці, що перед ним стоять, балакають між собою:

— О! мушу дізнати ся, хто се.

— Гм! представ ся єї матери.

— Деж она?...

Гусаковский дивить ся також в ту сторону. То мама Бальська; сидить на червоній лавочці разом з двома иншими матерями і з усміхом оповідає їм щось. Они говорять про Зося...

Контреданс скінчив ся. Танечник Зося кланяє ся їй, инші танечники також, а она йде до лавочки. Аж ось нараз бачить Гусаковского! В одній хвили єї поважне лице ясніє, усміхає ся, уста отвиряють ся, як би хотіли

весело сказати: „аа!“, і она біжить зараз до дверей.

Хтось їй кланяє ся на середині сальону; мабуть просить до слідуячого танцю. Она не слухає, оминає єго, перехилиючи гнучку стать троха на бік, підбігає до дверей і простягає до Гусаковского руку.

Молодїж, що закривала єго, розступає ся скоро. Споглядають на него з задивом.

— Як то добре, що ви прийшли! — каже вдовоана Зося. — Ходїть!

Веде єго на своє місце.

Гусаковский чує, що богато очий з заздристю дивить ся на него. Ступає по сальоні, як баша турецкий, не ласкав глянути ані на право, ані на ліво.

— Мамо, пан Гусаковский!

— А-а-а!

Тимчасом наказали вже грати польку. Якась незручна пара торкнула Зося, торкнула Гусаковского.

— Ходім там — каже Зося — там єсть сальоник до спочинку.

Виводить єго з блискучого сальону, де пари ударяють о себе і відскакують, як звичайно на лекціях танцю, до малої, пустої комнатки на боці.

Як она тепер зовсім инакше виглядає, ніж перед хвилею; усміхає ся, єсть занята і весела.

Не pozwalаяють їм довго бути самим. Прибігає якийсь танечник:

— Чи можу просити паню?

— Тепер я не буду танцювати — відповідає Зося.

Танечник кланяє ся, кидаючи притім дивний погляд на Гусаковского, як би питав ся: А се знов що за фігура?

Ледви кільканайцять тактів другої польки минуло, првбігає другий танечник.

— Не танцюю...

Знов погляд: звідки ту такий взяв ся?

Зося намавляє Гусаковского до танцю.

Аж-ж то не годить ся... він не ученик метра.

— Ет! що то шкодить...

Вимавляє ся. Чує ся надто поважним в тім кружку самих молодиків. Незадовго буде карнавал, Зося буде ходити на публичні балі, то може тоді...

— О! розуміє ся! Тоді аж натанцюємо ся з собою...

Остав ся до кінця, оглядалий цікаво стілько очима, поміг натягнути футро Зося і мамі Бальській і відвів їх до дому.

Найдїть мені серце людзке, що було би байдуже, коли єго ставлять висше понад других! Золоті духи колісали тої ночі Гусаковского до сну.

На другий день одержав лист від пані Казимири. Зробили змову на того будучого царевича, що має вдарити чолом перед Зосяю... Пані Казимири писала про балі, що надходив; на него годі було ждати з заложеними руками.

коли вже не всего то бодай части духовенства, а людей цивільних розділила на два табори, з котрих одному відмовлено права уважати ся репрезентантом і речником народу. До акції виборчої приступить тепер не лишь одна партія руска, але кілька, що найменше три, коли не пять. Вже не — сумніваємо ся, але таки не віримо, щоби москвофільська партія при нових виборах не схотіла по санкціонованю її дня 19 марта, яко партії рускої виступити з цілою фороєю. При стані до 19 марта, она хоч і не відреклась би була тої акції, однакж не мала би була тої смілости, яку буде мати тепер, а коли виступить, то виступить безвзглядно, не оглядаючись на наївність народної партії, взглядно тепер партії пос. Романчука і его приклонників, хоч би навіть на око вела спільно з нею акцію виборчу. При таких стані річий треба буде ще більше числити ся з правительством і Поляками. Так отже замість улекшити акцію виборчу, ще більше її скомпліковано і утруднено дуже незручно і не політично поведеною політикою „відпорного становища“.

Політику порозуміння з правительством і Поляками або т. зв. політику опортуністичну подобаєсь декому у нас називати політикою рабства, сервілізму. Се у нас по части річ зрозуміла, поминувши вже то, що коли хто хоче лаятись, то слів собі добере. Всюди инде, у всіх інших краях і народах, діє ся при нормальних впротім відносинах так, що поодинокі політики і цілі партії політичні, коли хотять прийти до значіння і впливу, в тій цілі, щоби тим користнійше ділати для свого народу, старають ся стояти в порозуміню з правительством і тими партіями, що стоять по стороні правительства. Лиш серед якогось заклоту або там, де рабство фактично єсть сильно закорінене, не можуть люди ніяк зрозуміти, не можуть з тим освоїти ся, що не конче мусить ся зараз бути рабом, сервілістом, коли шукає ся або єсть ся в порозуміню з правительством і якоюсь партією, що стоїть по стороні правительства.

А може аж тепер по заведеню політики „відпорного становища“ удасть ся сконсолідувати і зорганізувати народну партію, чого як-раз Русинам найбільше потреба? Преці на зборах „Народної Ради“ підносили ся голоси, котрі доказували, що доки Русини стояли в опозиції, доти була у них солідарність і згода. Ну, ми живі і здорові знаємо, яка була та солідарність і згода, а коли мимо того хтось так говорив, то говорив ддятого, бо так було ему потреба. Ми побоюємось, щоби як раз замість консолідації і організації не обмежилась ціла

політика відпорного становища на саму партію народну і щоби тут після зробленого початку не заводжено дальше тероризму і остракізму у всіх товариствах та інституціях народних. А до того готово дійти; бо коли ухвалено внесене дра Савчака о консолідації і організації, то зараз долучено до него додаток, котрий постановляє, що консолідація і організація мають переводити ся в дусі попередних ухвал „Народної Ради“. Чи має то значати, що консолідація і організація партії має переводити ся тероризмом? Ну, нам видить ся, що суть ще між Русинами люди, котрим імпонує лиш правда і щирість, згода і праця, а ніякі, хоч би й як краснорічиво виголошені в тоні судейським або елегійним бесіди; ті люди не дадуть ся тероризувати, а тогди буде мусів очевидно настати остракізм, готов направду зробити ся роздор.

Коли-ж так стоять тепер річи, нехай же ті, що хотять вести опозицію, ведуть її розумно і розважно, нехай не тероризують нікого, нехай консолідують ся і організують ся без тероризму і остракізму і нехай ані на волос не відступають від принципу національного, бо опозиція не в тім, коли скаже ся: нам все одно, хто ми: чи нарід від Черемисля до Коломні, чи від Карпатів до Камчатки або від моря до моря; нехай поступають консеквентно і не роблять скоків в політиці, котрі, як ми то вже бачили, приносять лиш шкоду. Ті знов, що не хотять вести опозиції, що уважають на тепер політику опортунізму користнійшою для нашого народу, нехай працюють спокійно на вибраній собою дорозі, нехай поступають так само розумно і розважно і нехай не кидають каменем на тамтих, що вступили на иншу дорозу — можна преці всілякими дорогами стремити до тої самої цілі; нехай їм дадуть забавити ся в ролю Молодочехів, але коли-б побачили що та забавка грозить дійстно небезпечностю для народного інтересу, нехай стануть хоч би малою гореткою як один муж і піддержать високо прапор народний, прапор незалежності і самостійного розвою народу руского в як найширших его границях.

Перегляд політичний.

Віденські часописи уважають за річ певну, що Палата послів буде радити до 5 червня, а

відтак відпочить ся до осени. Около 10 червня зберуть ся спільні Делегації.

В комісії промисловій заявив міністер справ внутрішніх, маркіз Бакегем, що припоручив правительству кравому на Шлеску розслідити докладно справу послідних подій в Остраві і переслухати не лиш органи правительственні, але також і особи безпосередно інтересовані. Результат буде предложений комісії до осьми днів. Комісія ухвалила відпочити ся до тиждня.

Російське міністерство війни розпорядило, що до військової медичної академії в Петербурзі не вільно приймати більше як пять питомців з країв полуднево славянських. Єсть се характеристичне розпоряджене зі взгляду на Сербію і Болгарію.

В Сербії дійшло вже до крайности. В Білграді появила ся проклямація до народу, в котрій король оповіщає, що застановляє конституцію з 22 грудня 1888 р. а відновляє в повній силі конституцію з 29 червня 1869 р. Кабінет Николаевича подав ся до димісії, але король затвердив і на дальше тих самих міністрів. Рівночасно знесено всі закони стоячі в суперечности з конституцією з 1869 р.

Новинки.

Львів дня 21 мая.

— На час вистави красвої рішили надзвичайні загальні збори львівської „Рускої Бесіди“ вибудувати театр при улиці Кохановського у Львові і заангажувати на гостині виступи артистів з театральної трупи Садовського і Старицького, між иншими і славу артистку паню Заньковецьку. „Руска Бесіда“ заходить ся коло зладження як найлучшого репертуару; мають виставити навіть кілька опер.

— В справі умундурованя учеників, середних шкіл в Галичині видала кр. Рада инк. саідуєче розпоряджене. I) Вводить ся однакове одіне (мундури) для молодежи шкіл середних в Галичині після доданих подрібних приписів. II) Почавши від шкільного року 1896/7 не вільно буде ученикам середних шкіл носити в школі і за

Нехай іде до її моднярки, попросить о моди карнавалові, коли вже суть, завине їх в коперту... А що там у Зося чувати?

Відписав зараз — що чувати. Що дня гарнійша! На лекціях танцю царівна; богато їх там, а жадна не може їй дорівнати. Що то наша Зося.

Тимчасом лучила ся сумна пригода. Одного дня, вернувши з бюро, застав Гусаковський свою матір, як в ліжку стогнала. Була хора. Якийсь біль, ніби кольчи в боці; ані рушити ся не може, ані перевернути на другий бік. Не знає, як і лежати має. Боже єдиний, чи то мала би бути вже послідня її година?

Гусаковський побіг до доктора.

На щастя не було се нічого страшного. Невральгія межикістна — немила річ, але зовсім не небезпечна.

Вечером прийшла Зося.

Заступила Гусаковського, котрому так незручно йшла послуга при ліжку хорої; поправила їй подушки, подала лікарство, зробила вечеру.

— О моя дорога дитинко—зойкала вдячна мама Гусаковска, чуючи троха полекшу по старанній опіці тих звинних рученяг.

Гусаковський постановив не йти завтра до бюро.

І що ви ту зробите? — сказала Зося — Ідїть собі до бюро, а я прийду рано і послужу мамі.

— Моя золотенька! — зойкнула мама Гусаковска.

Сли би дуже зле було, то мала навіть намір, провести ніч в тій комнаті на тім вигіднім, майже королівським фотели.

Але на таке посв'ячене не позволили.

На другий день була вже ту о осьмій.

Мама Гусаковска, остра для сина через ціле життя, лише що насварила его, що не вміє уложити їй подушок так, як треба; — повитала Зося, як спасене.

— Він до нічого, такий незручний! — нарікала на сина.

Зося розгосподарувала ся, як у себе.

О дев'ятій вирядила его до бюро.

Коли вернув о третій, повитала его вісткою:

— Мамі троха лучше.

Застав стіл в ідальні накритий.

— А се що? — спитав здивований, бо не сподївав ся обїду і принїс собі в кишени вудженіни.

— Дїстанете обїд — сказала Зося — скромний, зовсім скромний обїд, але нині мусите й на се пристати.

— Хтож варив обїд?

— Я... се перший мій обїд. Біфштик і картоплі. Нема ні зупи ні легуміни, ще того я не навчила ся. Взагалі вмію лише біфштик усмажити, але то вмію добре, побачите зараз.

Мама Гусаковска застогнала зі своєї комнати:

— То ангел, не дівчина.

З кухні долїтав відголос і вона смаженого мяса.

Зося появила ся на хвилину на порозі.

— Мама вже по обїді. А я з вами засяду.

Чи ви любите цибулю мягку, чи хрупку?

Кілька днів ще тревала ся господарка. Зося провдила ту цілі дні до години десятої вечером; тоді приходила слуга Бальських, відвести панночку до дому.

Троха праці треба було при тій господар-

ці; треба було все самій робити. Мама Гусаковска, котра знала всяку роботу добре, не держала слуги; вважала се непотрібним, а дорогим видатком. Зося давала собі раду дуже добре. Казала навіть Гусаковському:

— То так приємно!

Ідучи рано до хорої, приносила в малім кошику потрібні продукти, куплені по дорозі. Ходила і спрягувала по тих комнатах, як у власній домі, сама свобідна, жвава, весела, а все гарненька, навіть з рукавами закоченими, що відкривали єї білі рамена, і стиркою за поясом.

Нарікала тільки на свої вбогі відомости кухарекі і жалувала Гусаковського, котрий що дня мусів їсти однаковий біфштик з картоплями. Впротім мала добру волю і охоту раз навіть старала ся зробити налисники з яблуками, за котрими Гусаковський пропадав; — так шож, налисники цілком їй не вдали ся і тільки зажурили тяжко дівчину.

Таке неповоджене лучало ся від часу до часу і добра воля не могла заступити зовсім потрібної вправи.

Перепрашала Гусаковського, що ему тепер не так добре, як давнійше, але годі инакше.

На то він, майже обурений, відзивав ся:

— Алеж, панно Софіє, що ви кажете!...

Не вмів їй дякувати, не годен був виявити свою глибоку, сердечну вдячність. Однак чув, що ему було добре, дуже добре, так добре, як ніколи доси в житю.

Свої обовязки, яко урядник, сповняв правильно: не летів тепер „як дурний“ до бюро перед девятою, випереджуючи возних і практикантів, а коли означена година вибила, складав

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО

купує і продає

всі ефєкти і монєти

по курсї дешїи найдокладнїїшїм, не числячи жадної провїзїї

Яко добру і певну льокацію поручає:

4 $\frac{1}{2}$ % листи гіпотєчні	4% позичку пропїнаційну галицку
5% листи гіпотєчні премїованї	5% " " буковиньску
5% листи гіпотєчні без премїї	4 $\frac{1}{2}$ % позичку угорскої желїзної до-
4 $\frac{1}{2}$ % листи Тов. кредитового земс.	роги державної
4 $\frac{1}{2}$ % листи Банку краєвого	4 $\frac{1}{2}$ % позичку пропїнаційну угор-
4 $\frac{1}{2}$ % позичку краєву галицку	ску

4% угорскї Облїгації індемнізаційнї,

котрї то папєри контора вимїни Банку гіпотєчного всегда купує і продає по цїнах найкористнїїшїх.

Увага: Контора вимїни Банку гіпотєчного приймає від Вп. купуючих всї вїльсорованї, а вже платнї місцевї папєри цїннї, як також купони за готївку, без всїлякої провїзїї, а протївно замїсцев лишень за вїдтрусєнем коштів.

До ефєктїв, у котрїх вичерпали ся купони, доставляє нових аркушїв купонових, за зворотом коштів, котрї сам поносить. 40

Бюро днєвнїкїв і оголошень

Л. ПЛЬОНА

у Львовї

улиця Кароля Людвїка ч. 9.

приймає

абонамент на всї днєвнїки по цїнах оригїнальних.

Бюро оголошень і днєвнїкїв

приймає

ОГОЛОШЕННЯ

до всїх днєвнїкїв

по цїнах оригїнальних.

До

Народної Часопїси, Газети Львівскої і „Przegląd-y“ може лише се бюро анонси їїмпрати.

С. Нельсен у Відни

поручає

Кльосєти з перєпливом води і без того. — Рури кльосєтовї. — Каналовї насади з патєнтовим замкнєнем. — Збїрнїки на воду. — Комплетнї уродженя купєлєвї. — Вєнтїлятори. — Прибори до водотягїв, як такжєя рури лянї і кованї. — Помпи, фонтани і всїякі арматури.

Заступнїки для ГАЛИЧНИИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙГЕЛЬ Копєрнїка 21.

На жаданє висїлає ся катальогї.

ВІДЕНЬСКА ФАБРИКА АМАЛІ

поручає

найновїїше патєнтованє начїнє кухоннє з внї гальванїчно нїкльованє, у внутрї повлєченє чїстою і дуже трєвалою емалїєю.

До набутя у Івана Шумана у Львовї

площа Бєрнардиньска і у всїх бїльшїх торговлях зелїза.